

ŠTORJE • Tatovi pospešujejo žalostno propadanje некоč mogočne hiše sredi Štorij

Tatovi iz stene izruvali dragocen kamniti portal

Čeprav stoji ob glavni cesti skozi vas, so se некоč mogočne hiše sredi Štorij lotili tudi tatovi. Nedavno so kar iz prednje stene izruvali čudovit kamniti portal z izklesano glavo lastnika in letnico 1816. Na Zavodu za varstvo kulturne dediščine pravijo, da na tak način izginja pričevanje o ustvarjalnosti naših prednikov. Policija storilce še išče, domačini pa se zgražajo nad usodo hiše, ki bi bila lahko ponos vasi.

• DANIJEL CEK

“Skoraj neverjetno se nam zdi, da so lahko tako neopazno, tik ob glavni cesti, iz stene izruvali kamnite vhodne jerte in jih odpeljali. Saj nimajo deset kil...” se je včeraj čudil domačin iz Štorij, potem ko smo ga povprašali, ali se v vasi kaj govori o tatvini kamnitega portala s pročelja hiše številka 32. S koprške policijske uprave so namreč v po-

nedeljek sporočili, da so neznanzi prejšnji teden ukradli kamnite okvirje z vhoda hiše v Štorjah, ki so bili vpisani na seznam kulturne dediščine. Po ocenah lastnika in policije je portal vreden najmanj 5000 evrov.

Bogate kamnoseške podrobnosti

“Ne samo portal ampak cela domačija je evidentirana kot

enota stavbne dediščine,” nam je kulturno in zgodovinsko vrednost hiše opisala konservatorica novogoriške enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije **Eda Belingar**. Gre za eno некоč najbogatejših domačij v Štorjah, ki je svoje blagostanje kazala tudi z velikostjo in zunanjo ter notranjo opremo

Eda Belingar
Zavod za varstvo
kulturne dediščine
Slovenije

“Z vsako tako hišo izgine tudi priča življenja na tem območju iz preteklosti.”

hiše. Predvsem na njeni zunanosti so domačini in tuji некоč lahko občudovali bogate kamnoseške podrobnosti, od kamnitih nosilcev balkona do okvirjev oken in vrat ter verjetno daleč naokoli enega najlepših portalov vhodnih vrat.

Portal sta sestavljala dva pokončna kamna, preklada pa ni bila ravna, ampak polkrožna s kapiteli in sklepnikom (sredinski kamen) z izklesano podobo glave gospodarja. Na portalu je bilo vklesano ime (najverjetneje lastnika) **ANTON SABRIZ** in letnica 1816.

Nekoč mogočna domačija danes ruševina

Kot so nam povedali domačini, je hiša v zadnjih desetletjih večkrat zamenjala lastnika, vsak je imel z njo velike načrte, žal pa je le pri tem tudi ostalo. Medtem se je porušila najprej streha na skednju in nato še na hiši, tako da se je некоč mogočna domačija spremenila v ruševino. Po naših podatkih je trenutni lastnik ruski državljani.

“Hišo bi bilo še mogoče rešiti,” pravi Eda Belingar, ki jo seveda žalosti nesrečna usoda domačije, v kateri je bila некоč tudi furmanska gostilna, pa trgovina... “Take domačije so po eni strani grajene po določenih lokalnih principih, ki so veljali za gradnjo na določenem območju, po drugi strani pa je bila vsaka taka domačija edinstvena. Na Krasu se je to seveda odražalo predvsem s kamnitimi arhitekturnimi detajli. Z vsako tako hišo izgine tudi priča življenja na tem območju iz preteklosti,” je še povedala. •

Čudoviti portal z izklesano glavo lastnika hiše bo najverjetneje krasil kakšne notranje prostore. Še prej ga bodo tatovi drago prodali, če ga niso ukradli po naročilu.

Za portalom je ostala le luknja in kup kamenja.

Nekoč furmanska gostilna, trgovina in ena najlepših hiš v Štorjah, danes že skoraj ruševina.

KNEŽAK • Društvo Sever za Primorsko in Notranjsko odkrilo spominsko obeležje

Odkrili obeležje v spomin na tajno skladišče orožja milice v hiši družine Porta

Policijsko veteransko Društvo Sever za Primorsko in Notranjsko je v sodelovanju s Policijsko upravo Koper na pročelju hiše družine Porta v Knežaku odkrilo spominsko obeležje v spomin na tajno skladišče orožja milice v osamosvojitvenih procesih in vojni v letih 1990 in 1991.

• **Ervin Porta** je kot takratni rezervni miličnik v svoji domači hiši v Knežaku v za to posebej prirejenem prostoru v letih 1990 in 1991 hranil skrito orožje, strelivo in ostalo opremo, namenjeno osamosvojitvi Republike Slovenije. S spo-

razmišljanja sprejela v hrambo orožje milice.

Spominsko ploščo so odkrili Ervin Porta, župan Občine Ilirska Bistrica dr. **Gregor Kovačič**, **Karlo Furlan**, takratni komandir oddelka milice Podgrad, in **Fabio Steffe**, pred-

orisa takratne dogodke.

Slovesnost, ki jo je vodila in povezovala **Ksenija Lapajna**, sta s pesmijo popestrila otroški pevski zbor OŠ Knežak in Veteranski pevski zbor Ilirska Bistrica. Odkritja spominskega obeležja so se udeležili tudi predstavniki PU Koper z direktorjem **Igorjem Jadrčičem** na čelu, predstavniki veteranskih in domoljubnih društev s praporščaki in prapori ter ilirskobistriških in pivških občinskih združenj slovenskih častnikov, pripad-

